

Uzayda yaşasak bile resim sanatı ölmez

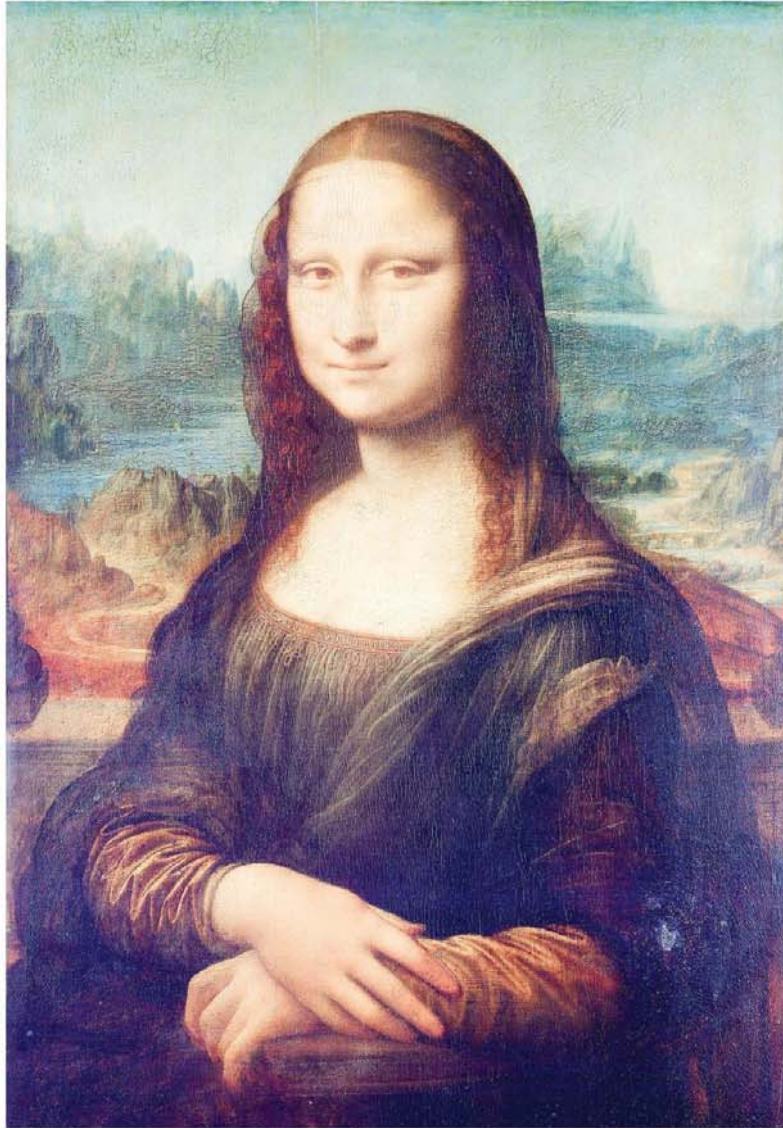
İngiliz sanat eleştirmenleri David Hockney ile Martin Gayford'un hazırladığı 'Resmin Tarihi' binlerce yıl önce mağara duvarlarına yapılan çizimlerden bilgisayar ekranını kaplayan renkli çalışmalara kadar resim sanatının gelişimini anlatıyor: "Bir zamanlar sadece birkaç resim olurdu etrafta, şimdi sayıları milyarlarla sürekli artıyor."

ERKUT TEZERDİ
İSTANBUL
erkuttezerdi@karar.com

Resim neden ve nasıl yapılır, ne anlatır? Form kazandırmak nedir? Peki çizim, tablo ve fotoğraf? Eserlere ışık ile gölge eklemek onları nereye taşıyor? Resim sanatı neredeydi, nereye doğru gidiyor? İlk resimler mağalarda yapıldı lakin 15'inci yüzyılda matbaa, iki asır önce fotoğraf, 20'nci yüzyılda da film sektörü sanat tarihinde adeta devrim yaptı. Teknoloji geliştikçe gerek sanatçılar gerekse de eserleri değişiyor, bambaşka çalışmalar ortaya çıkıyor... İngiliz sanat uzmanları David Hockney ile Martin Gayford binlerce yıllık resim sanatını 'Resmin Tarihi'nde inceliyor. **Yapı Kredi Yayınları**'ndan çıkan **kitap** ilkel mağara çizimlerinden da Vinci ile Velázquez'in tablolarına, sinematografin icadından filmlerdeki fotoğraf karelerine kadar, geçmişte yapılanlar ile günümüzde akıllı telefonların ekranlarında yer alan resimler değerlendiriliyor. Bu incelemeler arasında yalnızca tablolar, çizimler ve fotoğraflar yok! Resmin gelecekte de hiçbir zaman bitmeyeceği, sadece zamana göre dönüşüp yeni bir form kazanacağı örneklerle aktarılıyor.

Kitap Picasso'nun yaptığı harika bir baykuş resmini gördüğünü söyleyen Hockney, günümüzde sanatçıların tahminlemediği bir nevi mumyalama yöntemiyle yetindiğinin altını çiziyor. "Sanatçılar baykuşu doldurup kutuya koyuyorlar" diyor Hockney ama Picasso'nun baykuşunun, kavanoza konmuş numune bir kuştan her zaman daha ilginç olacağını ifade ediyor. Çünkü o bir insanın baykuşa bakışının resmimiş. Her resim de bir bakış anlatır: "Resimler çok, çok eskilerden beri yapılır. Konuşma dillerinden bile daha eski olabilir." Hockney, tarihin tamamının hiçbir zaman tek bir resimle anlatılmadığını, fotoğrafın da bu tarihin bir parçası olduğunu söylüyor. "Sinema da resimlerle alakalı" diyor Hockney, gençlik yıllarında sinemaya "sinema" denilmediğini belirterek "Bu ifade Amerika'ya özgün bir terim. Biz hep şöyle derdik: Anne resimlere gidebilir miyiz?" sözlerini kaydediyor. Peki günümüzde her gün milyonlarca resim çekiliyor ama herkes fotoğrafçı mı? Hockney, bunun cevabını "hayır" olarak veriyor. Resmin tarihinin de mağaralarda başladığını ve iPad'lerle devam ettiğini belirtmeden geçmiyor. İyi de bundan sonrası nereye varacak?

Gayford konuyla giriyor; bir

'Resmin Tarihi' adlı kitapta Leonardo da Vinci'nin Mona

şeyin resmini yapmanın ona artı bir önem kazandırdığına dikkat çekiyor. İnsanların kameralarıyla veya cep telefonlarıyla resimler çekmesinin nedeni buymuş, amaç ise ise görüntüyü muhafaza etmek. Ancak her resim bunu başarabiliyor mu? Gayford "Aralarında büyük farklar var" diyor, bir resmin akılda kalıcı unsurlarını bulmanın da hiç kolay olmadığını ifade ediyor. O halde konunun önemi nedir? Gayford akılda kalıcı resimlerin çoğunun konusu hakkında şöyle söylüyor: "Genelde sıradan sayılır. Bir odada iki kişi, bir barda toplanmış dört kişi... Belki de resimlerin gücü biraz da kurguyla alakalıdır." Veya gölge ile ışıklandırmanın bir tablo/resim/fotoğraf üzerinde önemi nedir? Hockney bu soruların cevabını dünya sanat tarihine damgasını

vuran da Vinci'nin Mona Lisa tablosuyla açıklıyor. Mona Lisa birbirine karşı gölgeleri olan ilk portrelerden biri: "Yüzündeki aydınlatma muhteşemdir; burnunun altında gölge vardır ve o gülümseme! Yanağından aşağıya, çenesine doğru yumuşak geçiş olağanüstüdür. Işıktan koyu renk cilde geçiş inanılmaz incelikte, teknik açıdan çok uzun sürede uygulanması gereken aşamalı boyamayla yapılmış

olmalı." Doğada bu tablonun benzerinin pek görülmeceğini belirterek inanılmaz renk değişimlerinin fotoğrafik görüntüdeki yapısını vurgulayan Hockney "Bu özellikleri Mona Lisa'yı muhteşem kılıyor" diyor.

Hockney pop art akımının en önemli temsilcisi Andy Warhol'un "Gelecekte herkes 15 dakikalığa meşhur olacak" sözüne de karşı çıkıyor; gelecekte kimsenin meşhur olmayacağını, yalnızca yerel açıdan tanınacaklarına

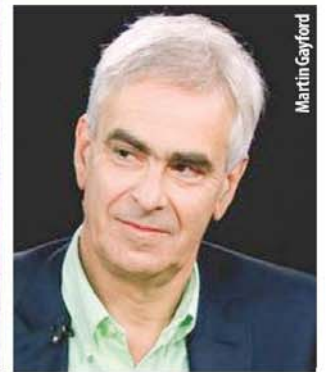
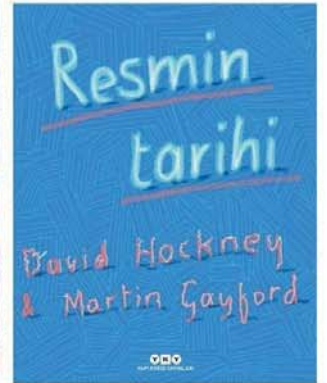
dikkat çekiyor. Ona göre bugünün dünyası imgelerle dolu ama çoğunluğu akılda kalıcı değil! Bunun nedeni ise daha fazla fotoğrafın çekilmesiyle birbirimize bakacak zamanımızın kalmaması. "Bir zamanlar sadece birkaç resim olurdu etrafta, şimdi sayıları milyarlarla sürekli artıyor" diyor Hockney, ortaya çıkan eserlerin de haliyle fazlalıktan dolayı kaybolacağını belirtiyor.

GELECEKTE ÇİZİMLER DÜNYASINDA YAŞAYACAĞIZ

Resimler değişmeye devam edecek! Bu, nasıl olacak? David Hockney yüzyıllar geçse de resmin yalnızca tasvir metodu olarak değişeceğini ancak bunların bizim tahmin edebileceğimizin ötesinde sunulacağını, şekillerin çok farklılaşacağını söylüyor. İnternetin bilimkurgu romanlarında bile kestirilmediğini ifade ediyor. Fakat internet çok önemli, dahası hem sanatçılar için hem de izleyenler için bir yaratıcılık sağlayacak. Hockney **kitap** şu satırları kaydediyor: "Bozulmayan bir şey var ki o da çizim. Dijital dünyanın elle yapılmış pek çok imgesi var... Şimdi istersen sanal bir dünyada yaşayabilirsin, belki de pek çok insanın varacağı yer orası olacak. Bir resimler dünyası!"

David Hockney

Martin Gayford